

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Adjuncten i Romelanda Herr Magister Franchell blef i går utnämnd til Rector Schola i Kongelf.

I Domkyrko-Församlingen dro ifrån den 22 Maji til den 4 Junii födde 7 lifsko barn, af hvilka en war rögt oägta. Döde Pachtus-karlen Anders Ahlborn, 57 år gammal, af hosta och bröstvärk; Ankan Maja Lisa Lund, 76 år gammal, af älderdoms bräcklighet; Tunnebindares-lärlingen, Carl Sellman, 18 år gammal, af slag; samt 2 barn, af salt-fluss och slag.

I Tyska Församlingen röigde Peter Murray och Anna Brita Haupt.

I Kronhus-Församlingen födde 2 barn. Död Fortifications Zimmermannens, Erland Möllers hustru, Maria Larsdotter Lundwall, 32 år gammal, af feber. Wiga-be Arbets-karlen Anders Killström och Pigan Annika Dehnsdotter; Soldaten Gottfried Selzer och Pigan Greeta Lindberg.

Rundgöresser.

Efter afledna Capitaine-Lieutenantkan Fru Anna Christina Sibberg, kommer den i nästkommande Julii under offentlig Auktion til den måstjudande at försäljas bemänte Frus hus och gård wid norre port i Uddewall. Stad belägen och af tvåanne tomter på fri grund tithopa bestående, samt manhus af tvåanne salar och 4 kamrar med kök, drängkamare och källare, däribland 5 rum åro in-målade wåf tapiserade, och med 4 järn-kakelugnar försedde. I köket är en stor inmurad bröggeljettel. Åfvenwål fins ladugård på samma tomt af stall, såhus, mangel-hod samt loge och tvåanne lador tillika med en kostsam anlagd, och til en del i selswa berget språng, trädgård, hwaruti stå 40 fruktbaraude träar och åttilliga örte-sängar nu befinnas wroblade, för hwilken trädgård dock betalas 1 dal. 8 öre samt årligen til Stads-Cassan, men med förbehåll, at den härfore ewärdeligen blifwer wid gården. Den som inropar samtta fastighet, kan århålla et halft eller helt års fördrag med halfwa Summans betalande emot interesse, men at halfwa Summan betalas strax.

Citron-saft finnes til köps hos Hr. Lorens Jensen, och åfwen uplåtes af honom en flåte til hwarjehanda bruk för billig hyra, om ej någon hältre wil rent af köpa der samma.

Göteborgska Seko-bladet.

Torsdagen, den 13 Junii, 1765.

Slut om Bohus belägring 1678.

Julius.

Den 21 bitida om morgonen afförde fienden de swäraste stycken och tvåanne mörsare ifrån Fontin til Ekstogen, och den delen af hans armee, som war på Hisingen, drog sig därifrån uti största oordning åt Inland. Så snart wåre förroppar kommo wid kl. 8. i sigte af Bohus, blef Öfwerst-lieutenanten Friherre Axel Sparre med et par Regements stycken af Riks-Amiralen de-tascherad, och satte sig wid et fienteligt batteri, hwarifrån han stöt Swenska lösen, som med största nöge från Slottet beswarades. Fiendens arbete hela dagen igenom at stoppa minorne aflöpp med drög saknad af des manskap. Efter mid-dagen satte hela wår armee sig uppå högderna när wid Bohus. Strax kommo någre gallejor och Färbåtar ifrån Göteborg, som anfrade wid Skärdal. Mot astoneu sattade Öfwersten Friherre Evert Horn och Öfwerst-lieutenant David

Ma

Makleer

Makleer stånd uti nästa hienteliga batterierne. Nu, efter gifwet tekn på Fontin, lät fienden springa den minan under platten ej utan mycken werkan, och kanonerade af alle hjerta intil djupa natten, under det han nu til slut upoffrade 20 bombkastningar, liksom at taga en gång för alla et bittert affsed ifrån en så ståndagtig brud, som förut icke wille, och nu icke kunde, gifwa tapt eller af orätt mann förfränkas. Därmed packade han ihop, men tiden blef tåmeligen knapp, och at wisa på sin sida huru han icke just war förlågen efter en spåst Fönhet, för hwilken han sålt så många och i alla berg genjudande suckar, gjorde han flyndsamt upbrött til at fara sin wåg. Men alfwarsamt. Fienden lernade efter sig sina materialier, många obegräfne, åtskilliga slags gewår, och annat krigsbehör, löpgrafwar och öfrige tre minor: han ref-ned sina två bryggor öfwer norre-åls, och det med mycken afgang på des folk: en del stycken och mörsare förde han bort ifrån Fontin, lät sprenga de öfrige och nedgrafwa dem ihop med många bomber, gewår och ammunitioners sorter. Här gjordes brådt om.

D. 22. satte någre af vårt folk eld uti approachescherne och förstörde dem. De funno här orånelige utaf fiendens manskap begräfne under bröstwärnen. Fienden stack eld i sit låger och tågade hela dagen och natten därpå dels åt Uddewalla*;

* Där hade Guldenslöw året näst förut, om jag ej be-
drager mig, låtit upfakta en skans på en efter den
tidens uträkning fördelagtig plats, som ännu här
det

dels åt Marstrand, en ort som Guldenslöw år 1677 intagit och ännu innehade.

D. 23. war Bohus belägring aldeles uphåfwen, och hade denna ej allestast ofelbart påstådde utan ock genom avisor redan utropade årofring nu mera en ånde.

En sådan tapperhet som denna hos högre och lägre tjenstgörande, at wåga och uträtta, lärer beståndigt anses årosfull för dem och såsom et ibland de flera berömliga esterddömen, at när Swenske

Na 2 männ

det namnet, fast han i nyare tider såsom onyttig hörer til de förkastades antal. Uti Sdmanska beskrifningen öfwer Bohus-Lån, sid. 124, wisas något misnöge däröfwer at den nu ligger och förfaller. Nästan alle hwad i samma beskrifning står anført om Uddewalla, behöfwer at hwilwas. Och ingen lärer nåppeligen göra det bättre, än Dectorn wid Skolan därstädes Herr Nils Knape. Huru länge skal jag reta honom, innan det sker? Ja, det kunde synas mödan wårde, at rifwa den Sdmanska byggningen i hela sin widd och i des ställe upföra en ny, ej widlöftrig, utan sagg och nådt men likwål tifräckelig. Wore kyrkoherden i Uddewalla och Prosten öfwer Elfsjöel Herr Doctor J. Wahlborg mindre syflosatt af andra hufwud-werk, och om den wånnen, jag nyss nämde, hade nog upmuntring; skulle man se något förträffeligt utarbetas i den delen. Jag öfundade wara den tredje, ej liksom at kunna bidraga därtill något särdeles, utan för eget nöjes och underwisinges skull.

För öfrigt undersättes, om Uddewalla skans får tillåna sig en ny rad eller två, på sidan 203 uti Biskop Nihyzeli Suijo-Gothia munita. Qwarleswor efter honom äro de tadeligaste. Wist är öfwen det, at den blef uplagad emot slutet af Konung Carl den tolfstes regering. Jag ser det af en Ingenieur Zadrons hållna dagbok öfwer arbetet.

mann få förståndige, behjertade och samhällige anförare, göra de stål för sig och dö med hjertat i bröstet, förran at öfvergifwa Konung och Hädernesland då det gäller, förran at leswa med en trolös, vålig och fargad själ.

Uti denna hårda belägring äro från batterierne 2265 swära bomber och däribland stinkpottor, 600 tols pundige granater, 161 fyrkulor, 79 korgar fylde med handgranater, 384 stenkast, utom många tusende kanon-pott, in i fästningen infastade, hwarigenom hon tagit, såsom lätt tänkas kan, en öfvermåttan stor skada. Af besätningen blewo 300 mann döde och qwäste; af Danarne däremot, wid 3000, utom många Officerare.

Batterierne för de mot Bohus brukade kanoner hafwa företett sig i No 21. Låt oss nu se en lista på de anlagda batterier för fyr-mörsare.

På Fontin war anlage

- 1 bakom qvarnberget med = = 2 mörsare.
- 1 bakom Röda Koen = = = 1.
- 1 ned wid ålswen, bakom det berget som ligger twärtemot Wik 1.
- 1 nedre i Prestehagen = = = 1.

På Hisingss-landet,

- 1 bakom Färgemans-berget = 1.
- 1 emellan samma berg och Dreha-gen bakom röda sand-backen = 1.

Summa 6 batterier och 7 mörsare.

Utom dessa 7 stycken swära mörsare, som woro af metall och emellan 2 til 500 pundige, hade stensden

den planterat uti approscherne näst wid Slottet 7 små två-mörsare, hwarmed nattetiden häfdes in 12 pundige granater til et antal, som på andra sidan omformält är.

Tilfällige betraktelser.

1) Om tide-räkningar i Bohus-Län.

Det är ej owanligt at beräkna tider ifrån stora och märkwärda händelser. Ju närmare desse wöra folket i orten, ju allmännare blifwer räkningen. Uti Bohus-län plågar gammalt bonde-folk räkna årtalen särdeles ifrån 2 tide-hwarf. Til exempel: Min farfar blef gift i Balfes segden: jag war nyfödd efter Gyllenskwävs ofrid. Tiden af den seduares inbrott och försök uti Bohus-län hafwa wi sett. Om Balfes segden påminnes med et ord, at den endast betyder det krig, som år 1644 och 45 utur Bohus-län påfördes Dal och särdeles Wesser-Göthland, utaf Danske Generalen och Ståthållaren i Bohus-län Hannibal Sehstedt, hwilket namn uti bonde-språket undergått den förwandling at heta Bal-se. Hwarföre framledne Biskopen Doct. Rhyselius i sin ofwan förmålta beskrifning om Swea- och Göthlandens borgar och fästningar, sidan 203, skrifwit Balfsjö; har wäl kommit därpå, at han trott, det se uti Balse måtte hafwa en tyff bemärkelse.

Med denna anledning kan för ro skull härjemte anföras et besynnerligt namn på krig, som jag

fick kundskap om på den hos mig oförgäteliga resan i Norra Bohus-lån år 1757. Namnet upkom år 1743 wid Norrsta gränsen. Det heter titubårs kriget. Hvad detta wil säga, är icke lätt at gissa på. Titu-bår skal wara det samma i Norge, som tyssling eller kröser i Bohus-lån, och eljest hos oss kallas lingon. När uti nästnämnda år det war helt nära til frids-brott emellan Dannemark och Sverige, så at bryggan war redan färdig, hwar på marschen wid första wint skulle från Norge anställas öfwer Swin-sund intil oss; kom likwäl, som bekant är, med werfeligt alfwär at dragas ut på tiden, hwar förre krigsofver å båda sidor esomofast lade sig imedertid uti bergen at plocka titubår: och som hela den tilrustningen stadnade uti förnyad gransämja mellan båda Hofwen, så at bägge sidors krigsofver fingo hem-lof, fick detta tilåmnade krig utaf Norrskarne namn af titubårs kriget.

Mer en annan gång.

Fortfättning, ifrån föregående numern, af Nils Børgessons lefwärne.

Då han blef President i Götheborg år 1624, gick han tillika med de flere af Stads-Rådet, hwilke äfwen som han nyligen tillsatte blifwit, sin trohets ed inför hans Majestät Konungen under bar himmel. Jemwäl skulle det äligga honom, at, såsom Justitiarius uti det Staden underlagda Säwedals häråd*, hålla allmogen därstädes wid Swea Rikes beskrifne lag och rätt. Sta-

* Nu är Stadens Justitiä-Borgmästare, äfwen som hans företrädare, Justitiarius uti detta lysande häråd.

Stadens upkomst och bebyggande har Presidenten mycket wärdat. Til Swenska Kyrkan lade han högtideligen första stenen, obemödad at drifwa på werkets fullbordan, til des Kyrkan spån-täcktes*.

Slutet blir i nästföljande N:o 25.

* I senare tider har Kyrkans tak varit öfwerdraget med koppar, äfwen som före branden 1721, altså är det nu. Men adras först täcktes, hon med eke-spån, som sagt är.

Korta Stads-nyheter.

Götheborgs Wexel-priset.

Onsdagen, den 12 Junii.

London	-	-	96	-	-	Dal. R:mt.
Amsterdam	-	-	86	-	-	M:k R:mt.
Hamburg	-	-	91	-	-	M:k R:mt.

Förre posten war ingen cours.

Inkomne äro Slepparne C. Ersline ifrån Köpenhamn med barlast, W. Stonehouse ifr. London med dito, Will. Scott ifr. dito med dito och packhus-gods, J. Foggo ifr. Hamburg med barlast, och A. Hising ifrån dito med packhus-gods.

Utgångne äro Slepparne Lub. Janssen til Embden med järn, R. M. Donald til Glasgow, W. Brown til Ellie, J. Stephen til Croil, och Rob. Montford til Grouck med järn och bräder, samt J. Clartz til Corck med sill.

Små Kyrko-tidningar.

I Domkyrko-Församlingen äro ifrån den 5 til den 11 Junii födde 4 gosse och 2 flicko-barn. Döde Herr Hin-drick

drick Hising, 66 år gammal, af tårande sjukdom; Afledne Hwivskulten Lindstedts änka, Brita Staf, 63 år gammal, af bröst-feber; Vätekarlen Helse Olofsson, 40 år gammal, af wainfot; Styremannen Hindr. Söderman, 47 år, af feber; Stadsbetjenten Samuel Momen, 75 år, af alderdom; samt 3 barn af tröskan och slag.

I Tyska Församlingen död Groshandlarens Herr Peter Bruns yngste son.

I Kronhus Församlingen födde 2 barn. Döde Solдат Ankan, Elin Gillberg, 65 år gammal, af led-wårt; samt 2 barn af bröst-wårt och måsling.

Ku-görelser.

Til nästkommande Måndag eller den 17 dennes kl. 9 för middagen, kommer af Segelsjömarrens Hr Carlens Gavens afledne hustrus sterbhus ägendom igenom aucion at försälas på tredjedels Skatte-Frälske-Hemanet Åskimb, en tredjedels mil ifrån Staden, följande ägendom: Sjelfwa tredjedels Skatte-Frälske-Hemanet Åskimb; dito där befintliga kreatur, bestående af kor, orar, ung-boskap, får, hästar, bistäckar, säsem och allehanda gårds- och åker-redskap, ten, koppar, järn-saker, sång- och lin-kläder, samt allehanda möbler och husgeråds-saker med mera. Desutan halfwa Skatte-Frälske-Hemanet Rud Frälles gården, äfwen och halfwa Cronos Skatte-Hemanet Rud Sörgården med des nya intaga, samt Ekebäck en Cronos Skatte-tomt.

Det ärliga förhöret med den studerande ungdomen kommer at anställas den 17 dennes i Kongl. Gymnasium, och den 18 i Cathedral-Scholan.

En skickelig och i informations werket öfwiad person öfswundar condition här i staden; underrättelse om honom erhålles hos mig.

Uti No 22 kundgjordes, at et utaf Mäklaren Hr. Hoff invättot bok-lotteri skulle dragas såsom i dag kl. 3. Men som det än icke är completeradt, blifwer i dag ingen dragning, utan skal terminen därtill främdeles bekant göras, så snart alle lotterne äro afyttrade.

På bagare-gården kommer d. 21 dennes, eller Fredag otta dagar, kl. half 10 f. m. til måsfbjudande at försälas et antal mjölke-for samt någre qwigor, som på Auctions-dagen därstädes kunna beses.

Göteborgska Secto-bladet.

Torsdagen, den 20 Junii, 1765.

Slut om Nils Börgeffon.

Vi nämde sist, at han lade förste stenen til Swenska Kyrkan härstädes. Sedermera har en Gynnare här i Staden som äskar lär-dom och witterhet, sielf innehafware däraf, gifwit mig Presidentens egenhändig antekning, hwilken war sådan:

År 1626 d. 9 Junii år af Justitiä Presidenten Nils Börgeffon, Märten Capellan och Adriaan Brandt första grundstenen lagd til Gustafv eller Swenska Kyrkan*; och har med bygnaden så Ryndats, at Kyrkan af Superintendenten och Kyrkoherden härstädes,** Mäster Andreas Pryh, d. 10 Aug. 1633 kunnat inwigas.

Helsan wille för honom ej stå bi, krafterne wro utsläpade och ämbetet mödosamt. Han sökte och fick 1636 nådigst tilstånd at wara tjenst-fri,
B b och

* Präses Cederbourg, i beskrifningen öfwer Göteborg, tilstår uprigtigt på 44 sidan sin okunnoghet om ärtalet.

** Sedermera Biskopen i Linköping.